

บทบาทของศาลปกครองทางการกีฬาในกระบวนการยุติธรรมทางกีฬา

The Role of the Sports Administrative Court of Spain in the Sports Judicial Process

ปิติเทพ อยู่ยืนยง^{1*}

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

* Corresponding Author E-mail: pedithep.y@cmu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มุ่งอธิบายกระบวนการยุติธรรมทางการกีฬาในสเปน และทำความเข้าใจถึงบทบาทและเขตอำนาจของศาลปกครองทางการกีฬาในสเปน (ศาล TAD) ภายใต้กฎหมายกีฬาในสเปน (กฎหมาย 39/2022) บทความฉบับนี้ยังหยิบยกคดีที่น่าสนใจ ซึ่งศาล CAS พิจารณาตัดสินล่าสุด มาทำการศึกษา ท้ายที่สุด บทความนี้มุ่งเสนอข้อสรุปสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของศาล TAD รวมทั้งหน้าที่ในการรักษาความบริสุทธิ์ยุติธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายกีฬา และการใช้อำนาจควบคุมความชอบด้วยกฎหมาย

คำสำคัญ: ศาลปกครองทางการกีฬาในสเปน, กระบวนการยุติธรรมทางการกีฬา, ประเทศสเปน

Abstract

This paper explores Spain's sports justice system and to provide an understanding of the role and scope of Spain's Administrative Court of Sport (TAD) within the Spanish Sports Law (Law 39/2022). This paper also examines a few interesting cases recently decided by the CAS. This paper finally presents the main conclusions regarding the TAD's place within Spain's legal system, including its functions in safeguarding fairness and integrity, monitoring compliance with sports law, and conducting judicial review.

Keyword: Sports Administrative Court of Spain, Sports Judicial Process, Spain

บทนำ

ในปัจจุบันการสร้างกระบวนการยุติธรรมทางการกีฬาในวงการกีฬาได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก ซึ่งองค์กรบริหารปกครองกีฬาในแต่ละชนิดกีฬานำเอาการอนุญาโตตุลาการ (Arbitraje) มาปรับใช้กับการระงับข้อพิพาททางการกีฬาดังกล่าวอย่างกว้างขวาง (Rider Cros, 2022) เนื่องจากเป็นวิธีการอำนวยความสะดวกที่มุ่งเน้นให้คู่ขัดแย้งหรือคู่พิพาททุกฝ่ายที่อยู่ร่วมกันในวงการกีฬาสามารถหาทางออกจากข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทระหว่างกันได้ ซึ่งคู่ขัดแย้งหรือคู่พิพาทฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งเพื่อการบริหารปกครองกีฬาที่ไม่

เหมาะสม ไม่สมเหตุสมผล หรือไม่ชอบด้วยกฎระเบียบ อาจมีหนทางที่ได้รับการเยียวยาให้กลับคืนสู่สถานะเดิม และได้รับความยุติธรรมจากการถูกล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพอันไม่เป็นธรรม ภายใต้ฐานแนวคิดที่ว่าองค์กรบริหารปกครองกีฬาต้องการเบี่ยงเบนข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งมิให้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทั่วไป แต่ให้กระบวนการยุติธรรมทางการกีฬามาช่วยระงับข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นแทน โดยองค์กรบริหารปกครองกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาก่อตั้งองค์กรระงับข้อพิพาทของตนขึ้นมาในรูปแบบของสถาบันอนุญาโตตุลาการทางการกีฬา (Instituciones de arbitraje deportivo) (Ortega Sánchez, 2014) โดยอาจมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป เช่น ศาลอิสระสหพันธ์เทนนิสนานาชาติ (Tribunal Independiente de la Federación Internacional de Tenis (ITF)) ศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาสเกตบอล (Tribunal Arbitral de Baloncesto (TAB)) ฯลฯ สถาบันอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาที่กล่าวมาเปรียบเสมือนสถาบันระงับข้อพิพาทชั้นแรก ที่มีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาททางการกีฬาต่างๆ ในชนิดกีฬาของตน รวมถึงคดีชำนาญพิเศษด้านกีฬาประเภทอื่น ๆ อีกด้านหนึ่ง องค์กรบริหารปกครองกีฬาแต่ละชนิดกีฬาสากล อาจรวมกันยอมรับนับถือเขตอำนาจของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬา (Tribunal de Arbitraje Deportivo หรือศาล TAS) (Batet et al., 2014) ให้เป็นสถาบันระงับข้อพิพาทชั้นสูงสุดของวงการกีฬาสากล มีเขตอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาททางการกีฬาจากทุกชนิดกีฬาสากลที่ยอมรับนับถือเขตอำนาจศาล TAS ทำหน้าที่รับอุทธรณ์คำวินิจฉัยชี้ขาดหรือคำสั่งของสถาบันอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาในแต่ละชนิดกีฬา โดยคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาล TAS ถือเป็นที่สุด คู่ขัดแย้งหรือคู่พิพาทต้องยอมรับนับถือไม่สามารถอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไปได้อีก สถาบันอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาของแต่ละชนิดกีฬาสากลมักอาศัยอนุญาโตตุลาการ ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมายกีฬามาทำหน้าที่ เพื่อให้การวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทเป็นไปอย่างรวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม ประหยัดและตรวจสอบได้

อย่างไรก็ตาม ถ้าเกิดข้อพิพาทระหว่าง “สหพันธ์กีฬาระดับชาติ” หรือ “สมาคมกีฬาระดับประเทศ” กับ “สโมสรกีฬา นักกีฬา หรือบุคลากรทางการกีฬา” แล้วข้อพิพาทดังกล่าวเป็นข้อพิพาทเกี่ยวเนื่องมาจากการใช้อำนาจตามกฎหมายกีฬาของรัฐ (Ley del Deporte) ที่ให้อำนาจองค์กรบริหารปกครองกีฬา (ente rector del deporte) อาทิ “สหพันธ์กีฬาระดับชาติ” หรือ “สมาคมกีฬาระดับประเทศ” ในการออกคำสั่งเพื่อการบริหารปกครองกีฬาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (Larumbe Beain & Dávila López, 2022) เช่น คำสั่งลงโทษทางวินัย (Disciplinary Decisions) ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายกีฬาของรัฐ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของสโมสรกีฬา นักกีฬา หรือบุคลากรทางการกีฬาที่อยู่ภายใต้อำนาจการบริหารปกครองของ “สหพันธ์กีฬาระดับชาติ” หรือ “สมาคมกีฬาระดับประเทศ” ดังกล่าว (Bonet Navarro, 2020) เหตุนี้เอง บางรัฐ (บางประเทศ) อาจใช้อำนาจรัฐเข้าไปพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางปกครองด้านการกีฬาภายในประเทศ ด้วยการ

รับรองสถานะหรือจัดตั้งสถาบันระงับข้อพิพาททางการกีฬาของรัฐ ให้ทำหน้าที่เป็นองค์กรอิสระของรัฐ (Órgano administrativo independiente) (González García, 2018)ใช้อำนาจระงับข้อพิพาททางปกครองอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาภายในประเทศอย่างเป็นอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทที่เกิดจากการใช้อำนาจขององค์กรบริหารปกครองกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาตามกฎหมายกีฬาที่เป็นกฎหมายมหาชนทางการกีฬาของรัฐ (Derecho público del deporte) เพื่อให้สถาบันระงับข้อพิพาททางการกีฬาของรัฐมีบทบาทในการสร้างความเป็นธรรมในวงการกีฬาภายในประเทศ ตลอดจนอาจยื่นมือเข้ามารับรองการใช้การระงับข้อพิพาทในทางปกครองมาเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในวงการกีฬา ทำให้การบังคับใช้กฎระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาและกฎหมายกีฬาของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของนักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬาได้ ผ่านการกำหนดเขตอำนาจของสถาบันระงับข้อพิพาททางการกีฬาของรัฐ และประเภทของข้อพิพาทที่อยู่ในเขตอำนาจของสถาบันระงับข้อพิพาททางการกีฬาของรัฐ สำหรับข้อพิพาททางการกีฬา

ราชอาณาจักรสเปน (Reino de España) (หรือประเทศสเปน (España)) เป็นประเทศหนึ่งที่มีการพัฒนาสถาบันระงับข้อพิพาททางปกครองเกี่ยวกับการกีฬา ที่รัฐเองใช้อำนาจของตนในการรับรองสถานะให้สถาบันดังกล่าวมาทำหน้าที่เป็น องค์กรระงับข้อพิพาททางปกครองเกี่ยวกับกีฬา คอยวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาททางการกีฬา (Resolución de conflictos en el deporte) อันเป็นข้อพิพาทระหว่าง “สหพันธ์กีฬาระดับชาติ” หรือ “สมาคมกีฬาระดับประเทศ” กับ “สโมสรกีฬา นักกีฬา หรือบุคลากรทางการกีฬา” โดยมีเป้าหมายหลักให้สถาบันดังกล่าวเป็นสถาบันที่ใช้อำนาจสูงสุด ในการปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของสโมสรกีฬา นักกีฬา หรือบุคลากรทางการกีฬาที่อยู่ภายใต้อำนาจการบริหารปกครองของสหพันธ์กีฬาระดับชาติหรือสมาคมกีฬาระดับประเทศ รวมทั้งตรวจสอบการใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาของ “สหพันธ์กีฬาระดับชาติ” หรือ “สมาคมกีฬาระดับประเทศ” ให้เป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬาของแต่ละชนิดกีฬา (Pérez Martín, 2024) สถาบันที่ว่มานี้ถูกเรียกว่าศาลปกครองทางการกีฬา (Tribunal Administrativo del Deporte หรือศาล TAD) (ซึ่งรัฐสเปนกำหนดให้องค์กรดังกล่าวมีสถานะเป็นสถาบันที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐสเปน (Un órgano colegiado de ámbito estatal) ที่อยู่ภายใต้สังกัดสภาสูงทางการกีฬาแห่งสเปน (Consejo Superior de Deportes หรือสภาสูง CSD) (แต่ศาล TAD มีอำนาจเป็นอิสระแยกต่างหากจากสภาสูง CSD) (López Batet & Vázquez Moraga, 2016) ใช้อำนาจที่ได้รับมอบจากรัฐสเปนมาทำหน้าที่ในการระงับข้อพิพาททางปกครองเกี่ยวกับกีฬาเพื่อระงับข้อพิพาททางการกีฬา โดยให้มีสถานะเปรียบเป็นสถาบันระงับข้อพิพาททางการกีฬาชั้นสูงสุดของสเปน มีเขตอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาททางการกีฬาในชนิดกีฬาสากลที่ชนิดกีฬาดังกล่าวอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและได้รับการรับรองมาตรฐานจาก

รัฐบาลสเปน ทำหน้าที่เป็นองค์กรระดับข้อพิพาททางการกีฬาชั้นสูงสุด โดยคำวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเป็นที่สุดในการกระบวนการยุติธรรมทางปกครองด้านการกีฬาภายในประเทศ และมักถูกใช้เป็นบรรทัดฐานในการตีความกฎหมายกีฬาของรัฐและกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬาของ “สหพันธ์กีฬาระดับชาติ” หรือ “สมาคมกีฬาระดับประเทศ” (Consejo Superior de Deportes, n.d.)

บทความฉบับนี้มุ่งศึกษา (ก) ภาพรวมของกระบวนการยุติธรรมทางกีฬาของสเปน (ข) บทบาทของศาลปกครองทางการกีฬาสเปนในกระบวนการยุติธรรมทางกีฬา (ค) วิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลปกครองทางการกีฬาสเปนที่น่าสนใจ (ง) ปัญหาในการทำหน้าที่ของศาลปกครองทางการกีฬาสเปน และนำไปสู่ (จ) บทสรุป ซึ่งการศึกษาในบทความฉบับนี้ใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเอกสารวิชาการด้านกฎหมายของรัฐบาลสเปน เพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลอื่นทำให้รับรู้รับทราบว่าศาลปกครองทางการกีฬาสเปนมีบทบาทหลักในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมทางกีฬาของประเทศสเปนอย่างไร

ภาพรวมของกระบวนการยุติธรรมทางกีฬาของสเปน

กระบวนการยุติธรรมทางกีฬาของสเปน (La justicia en el ordenamiento deportivo español) เป็นกระบวนการที่ประกอบไปด้วยขั้นตอนของการบังคับใช้กฎหมายกีฬาและกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬา รวมทั้งขั้นตอนเหล่านี้ประกอบไปด้วยองค์กรระดับข้อพิพาททางการกีฬา (Una organización independiente que resuelve disputas deportivas) ที่ทำหน้าที่ระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในระหว่างผู้คนในวงการกีฬา โดยมีเป้าหมายสำหรับอำนวยความสะดวกและสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมกีฬาระดับข้อพิพาททางการกีฬายังอาจทำหน้าที่ปกป้องสิทธิเสรีภาพของสโมสรกีฬา นักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬา ทำให้ผู้กระทำผิดกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬาหรือผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายกีฬาต้องได้รับโทษอย่างหนึ่งอย่างใด พร้อมกับมุ่งให้เกิดเยียวยาแก่ผู้เสียหายหรือผู้ถูกระทบสิทธิจากการกระทำของผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬาหรือผู้กระทำผิดกฎหมายกีฬา (Medina-Morales, 2021) ในประเทศสเปนองค์กรระดับข้อพิพาททางการกีฬาเป็นองค์กรอิสระที่รัฐบาลสเปน (Estado español) ในฐานะรัฐให้การรับรองหรือคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งสเปน (Comité Olímpico Español หรือ คณะกรรมการ COE) ในฐานะองค์กรบริหารปกครองกีฬาสูงสุดของสเปนให้การรับรอง โดยรัฐบาลสเปนหรือ คณะกรรมการ COE ให้การรับรององค์กรระดับข้อพิพาททางการกีฬาดังกล่าว ให้สามารถใช้อำนาจระงับข้อพิพาททางการกีฬาได้ วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีพิพาทกัน เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายกีฬาหรือกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬา และเป็นองค์กรระดับข้อพิพาททางการกีฬามีส่วนช่วย

อำนวยความสะดวกในวงการกีฬาสเปน สร้างหลักประกันว่ากฎหมายกีฬาสเปนมีความศักดิ์สิทธิ์หรือ
กฎระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬาเป็นสิ่งที่ผู้คนในวงการกีฬาของแต่ละชนิดกีฬาต้องเคารพนับถือ

รัฐสเปนหรือคณะกรรมการ COE ยังวางแผนมาตรฐานว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางการกีฬาใน
ประเทศสเปน พร้อมกับสถาปนากฎหมายปกครองทางการกีฬาหรือกฎหมายปกครองที่กำหนดระเบียบ
โครงสร้างและการจัดระเบียบขององค์กรระงับข้อพิพาททางการกีฬาภายใต้กำกับของรัฐสเปน เพื่อให้การระงับ
ข้อพิพาทความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรบริหารปกครองกีฬาสเปน (เช่น สหพันธ์กีฬาระดับชาติหรือสมาคมกีฬา
แห่งประเทศไทย) กับนักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬา (เช่น ผู้บริหารองค์กรกีฬา นักกีฬาอาชีพ ผู้ฝึกสอน ผู้
ตัดสิน ฯลฯ) โดยมุ่งเน้นไปที่การระงับข้อพิพาททางปกครอง ที่เกิดจากการใช้อำนาจขององค์กรบริหาร
ปกครองกีฬาสเปนตามที่รัฐสเปนให้อำนาจเอาไว้หรือเป็นการใช้อำนาจในนามรัฐสเปนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
กีฬาสเปน (Derecho Deportivo España) (กฎหมายกีฬาสเปน ได้แก่ กฎหมาย Ley 39/2022, de 30 de
diciembre, del Deporte) (Ley 39/2022, 2022) เช่น การออกคำสั่งเพื่อการบริหารปกครองที่ไม่เป็นธรรม
หรือการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียม ซึ่งสามารถระงับข้อพิพาทได้โดยการยื่นฟ้องต่อองค์กรอิสระที่รัฐสเปนให้
อำนาจในพิจารณาตีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความบริสุทธิ์ยุติธรรมให้เกิดขึ้นในวงการกีฬา ตลอดจน
ตรวจสอบกิจกรรมกีฬาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานตามที่กฎหมายกีฬาสเปนกำหนดเอาไว้ องค์กรระงับข้อ
พิพาททางการกีฬาที่ทำหน้าที่วินิจฉัยคดีปกครองทางการบริหารปกครองกีฬาอย่างเป็นอิสระเช่นนี้ ได้แก่
ศาลปกครองทางการกีฬาสเปน (Tribunal Administrativo del Deporte หรือศาล TAD) โดยศาล TAD เป็น
องค์กรระงับข้อพิพาททางการกีฬาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสูงทางการกีฬาสเปน (Consejo
Superior de Deportes หรือสภา CSD) มาใช้อำนาจตามที่กฎหมายกีฬาของรัฐมอบหมายให้ทำหน้าที่ตรวจ
สอบสวนข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน และวินิจฉัยชี้ขาดความผิดทางวินัย กรณีที่มีการยื่นอุทธรณ์คำสั่ง
เพื่อการบริหารปกครองกีฬาขององค์กรบริหารปกครองกีฬาสเปน เปรียบได้ว่าศาล TAD เป็นองค์กรระงับข้อ
พิพาททางการบริหารปกครองกีฬาอย่างอิสระที่มีอำนาจพิจารณาข้อพิพาทและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่มีการ
ยื่นอุทธรณ์คำสั่งเพื่อการบริหารปกครองกีฬาขององค์กรบริหารปกครองกีฬาสเปน โดยมีหน้าที่ตรวจสอบความ
ถูกต้องของคำสั่งเพื่อการบริหารปกครองกีฬาขององค์กรบริหารปกครองกีฬาสเปนว่าเป็นไปตามกฎหมายกีฬา
สเปนหรือกฎหมาย Ley 39/2022, de 30 de diciembre, del Deporte รวมทั้งทบทวนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น
หรือพิจารณาข้อกฎหมายกีฬาอีกครั้ง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย

อีกด้านหนึ่งกฎหมายกีฬาสเปนหรือกฎหมาย Ley 39/2022, de 30 de diciembre, del Deporte
ยังให้อำนาจแก่คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งสเปนหรือคณะกรรมการ COE ในการจัดตั้งองค์กรระงับข้อพิพาท

ทางการกีฬาขึ้นมาเป็นพิเศษ ในรูปแบบของศาลอนุญาโตตุลาการ (Tribunal Arbitral) (หรือศาลพิเศษที่ถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อใช้การอนุญาโตตุลาการมายุติข้อพิพาททางการกีฬา) (Lamboy, 2022) มาทำหน้าที่ในการหน้าที่ระงับข้อพิพาททางการกีฬา เฉพาะข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบระหว่างองค์กรบริหารปกครองกีฬากับนักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬา หรือระหว่างนักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬาด้วยกันเอง โดยมุ่งเน้นไปที่การระงับข้อพิพาทจากการใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาที่ไม่ชอบด้วยกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬาของแต่ละชนิดกีฬาสากลเท่านั้น แต่องค์กรระงับข้อพิพาททางการกีฬาในรูปแบบของศาลอนุญาโตตุลาการดังกล่าวไม่มีอำนาจไปวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างองค์กรบริหารปกครองกีฬาสเปนกับนักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬา อันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายกีฬาสเปน นั้นหมายความว่าองค์กรระงับข้อพิพาทที่กล่าวมานี้ก็ไม่มีอำนาจตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและการใช้อำนาจในนามของรัฐขององค์กรบริหารปกครองกีฬาสเปน องค์กรระงับข้อพิพาททางการกีฬาในรูปแบบของศาลอนุญาโตตุลาการที่กล่าวมานี้ นั่นก็คือ ศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาแห่งสเปน (Tribunal Español de Arbitraje Deportivo หรือศาล TEAD) ทั้งนี้กฎหมาย Ley 39/2022, de 30 de diciembre, del Deporte เพียงวางหลักเกณฑ์กำหนดให้คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งสเปนหรือคณะกรรมการ COE สามารถสถาปนาองค์กรระงับข้อพิพาททางการกีฬาในรูปแบบศาลอนุญาโตตุลาการเท่านั้น แต่สำหรับหลักเกณฑ์ว่าด้วยกลไกและการดำเนินงานระงับข้อพิพาทให้เป็นที่ยุตินั้น คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งสเปนหรือคณะกรรมการ COE ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอนุญาโตตุลาการสเปนหรือกฎหมาย Ley 60/2003, de 23 de diciembre, de Arbitraje (Fraguela, 2019)

จากที่กล่าวในข้างต้นล้วนชี้ให้เห็นถึงสาระสำคัญเบื้องต้นเกี่ยวกับศาล TAD และศาล TEAD สะท้อนถึงความแตกต่างกันในการทำหน้าที่ของทั้ง 2 ศาลในกระบวนการยุติธรรมทางการกีฬาของสเปน ศาลทั้ง 2 ที่กล่าวมานี้มีหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทตามกฎหมายกีฬาสเปนกับกฎระเบียบของการบริหารปกครองกีฬาสเปนอย่างเป็นอิสระ โดยยึดหลักต้องรวดเร็ว โปร่งใส เป็นกลางและตรวจสอบได้ โดยเน้นให้รวดเร็วว่าการระงับข้อพิพาทผ่านศาลยุติธรรมสเปนหรือศาลปกครองสเปนทั่วไป ทั้งคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาล TAD และศาล TEAD ยังน่าเชื่อถือ ให้อำนาจแก่หรือคู่พิพาททุกฝ่ายพร้อมปฏิบัติตาม

บทบาทของศาลปกครองทางการกีฬาสเปนในกระบวนการยุติธรรมทางการกีฬา

ศาลปกครองทางการกีฬาสเปนหรือศาล TAD มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่เป็นองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรบริหารปกครองกีฬาสเปนในนามของรัฐสเปน เพื่อพิจารณาว่าองค์กรบริหารปกครองกีฬาสเปนใช้อำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายกีฬาสเปนหรือไม่ เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของสโมสรกีฬา นักกีฬา

หรือบุคลากรทางการกีฬาจากการออกคำสั่งเพื่อการบริหารปกครองกีฬาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายกีฬาสเปน เมื่อองค์การบริหารปกครองกีฬาสเปน เช่น สหพันธ์กีฬาระดับชาติ สมาคมกีฬาสากล จัดเป็นหน่วยงานทางปกครองตามกฎหมายกีฬาสเปน เป็นองค์กรที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐสเปนให้ใช้อำนาจทางปกครอง เช่น การออกใบอนุญาตให้ร่วม (หรือจัด) กิจกรรมกีฬา การควบคุมจริยธรรมจรรยาบรรณนักกีฬา และการออกคำสั่งลงโทษทางวินัย เหตุนี้เองศาล TAD จึงมีอำนาจตรวจสอบการใช้อำนาจดังกล่าว รัฐสเปนจัดวางบทบาทของศาล TAD ให้สามารถตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายกีฬาของคำสั่งเพื่อการบริหารปกครองกีฬา เพราะถ้าการออกคำสั่งเพื่อการบริหารปกครองกีฬาไม่ชอบด้วยกฎหมายกีฬา ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของสโมสรกีฬา นักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬาผู้รับคำสั่งดังกล่าว ทั้งยังอาจส่งผลกระทบต่อนิติสัมพันธ์ทางกฎหมายกีฬาสเปนหรือกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬา ไม่ว่าจะเป็นการก่อเปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ รวมทั้งการปฏิเสธสิทธิหน้าที่บางประการ

เหตุนี้เองจึงสามารถสรุปได้ว่ากฎหมายกีฬาสเปนหรือกฎหมาย Ley 39/2022, de 30 de diciembre, del Deporte เป็นกฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสเปน หรือองค์การบริหารปกครองกีฬาสเปนที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐสเปน โดยมีเป้าหมายพิเศษเพื่อให้กิจกรรมกีฬาเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ปราศจากการทุจริตในวงการกีฬา ไม่ใช่ช่องเอาจรัดเอาเปรียบระหว่างกัน และส่งเสริมสนับสนุนให้กิจกรรมกีฬาดำเนินไปอย่างราบรื่นไร้อุปสรรค ซึ่งถือได้ว่ากฎหมายกีฬาสเปนให้อำนาจของรัฐสเปนในการเข้าไปแทรกแซง กำกับหรือควบคุมกิจกรรมกีฬา เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในกิจกรรมกีฬาและปกป้องศีลธรรมที่ผู้คนในวงการกีฬาสเปนยอมรับนับถือร่วมกัน โดยหลักการของกฎหมายฉบับนี้สอดคล้องกับมาตรา 43 (3) ของรัฐธรรมนูญสเปน 1978 (Constitución Española de 1978) ที่วางหลักเกณฑ์ให้หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมวิทยาศาสตร์การกีฬา พลศึกษา และการกีฬา เช่นเดียวกันรัฐควรส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการของประชาชนอย่างเหมาะสม (Los poderes públicos fomentarán la educación sanitaria, la educación física y el deporte. Asimismo facilitarán la adecuada utilización del ocio) (Constitución Española, 1978)

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญอันประกอบไปด้วย (Ley 39/2022, 2022) (ก) ส่วนนำ (Título Preliminar) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้ในมิติสังคม เศรษฐกิจและสภาพแวดล้อม พร้อมกับกล่าวถึงสิทธิเสรีภาพทางการกีฬาขั้นพื้นฐานที่ผู้คนในสังคมกีฬากับประชาชนทั่วไปในสังคมพึงมีพึงได้ อีกทั้งกฎหมายฉบับนี้ยังได้กล่าวถึงหลักประโยชน์สาธารณะทางการกีฬา ในการกำกับการดำเนินกิจกรรมกีฬาให้มีแบบแผนหรือควบคุมการจัดการแข่งขันกีฬาให้เป็นระเบียบเรียบร้อย โดยมุ่งเน้นการดำเนินกิจกรรมกีฬาหรือ

การจัดการแข่งขันกีฬาในประเทศสเปนสามารถสร้างประโยชน์ให้สาธารณชนทั่วไปหรือสร้างผลกระทบในด้านบวกให้ผู้คนส่วนใหญ่ในประเทศสเปน มากกว่าให้ผลประโยชน์ในด้านบวกตกแก่เอกชนรายหนึ่งรายใดหรือปัจเจกบุคคลคนหนึ่งคนใด (ข) ส่วนที่ 1 (Title I) กล่าวถึงการจัดโครงสร้างหน่วยงานทางปกครองด้านกีฬา (De la organización administrativa del deporte) กล่าวถึงบทบาทของรัฐสเปนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมกีฬา พร้อมทั้งยังสถาปนาอำนาจแก่สภาสูงทางการกีฬาสเปนหรือสภา CSD ในการกำกับดูแลและปกครองควบคุมการกีฬาสเปน ผ่านการใช้อำนาจปกครองสหพันธ์กีฬาระดับชาติหรือสมาคมกีฬาสากลให้ดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามมาตรฐานที่ปรากฏในกฎหมายฉบับนี้ (ค) ส่วนที่ 2 (Title II) กล่าวถึงบรรดาผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกีฬา (Actores del deporte) นักกีฬา (นักกีฬาสัมผัสเล่นกับนักกีฬาอาชีพ) และบุคลากรทางการกีฬาอื่น ๆ ว่าบรรดาบุคคลเหล่านี้มีสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมายกีฬาสเปนอย่างไร (ง) ส่วนที่ 3 (Title III) กล่าวถึงองค์กรบริหารปกครองกีฬา (Entidades deportivas) ประเภทต่าง ๆ เช่น สหพันธ์กีฬาระดับชาติ สมาคมกีฬาสากล สโมสรกีฬา ฯลฯ ทั้งยังวางโครงสร้างการจัดระเบียบองค์กรบริหารปกครองกีฬาที่แบ่งระดับขอบเขตการใช้อำนาจหน้าที่และสายบริหารปกครองกีฬาลดหลั่นกันลงมาอย่างชัดเจน สโมสรกีฬาต้องรับคำสั่ง ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบหรือดำเนินการตามนโยบายจากสหพันธ์กีฬาระดับชาติหรือสมาคมกีฬาสากลที่อยู่ในระดับที่เหนือกว่าอย่างเคร่งครัด เป็นต้น (จ) ส่วนที่ 4 (Title IV) กล่าวถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ COE (ซึ่งเป็นชื่อเรียกอย่างองค์กรรวมของคณะกรรมการโอลิมปิกและพาราลิมปิก) (Comités Olímpico y Paralímpico) ทั้งบทบาทที่มีต่อรัฐกับบทบาทที่มีต่อองค์กรบริหารปกครองกีฬาที่ต้องปฏิบัติตามเขตอำนาจและดำเนินการตามนโยบายของคณะกรรมการ COE อย่างเคร่งครัด (ฉ) ส่วนที่ 5 (Title V) กล่าวถึงการแข่งขันกีฬา (Actividad deportiva) ที่บรรดาผู้คนที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกีฬาจะต้องคอยช่วยกันสอดส่องดูแลหรือรัฐสเปนต้องยื่นมือเข้ามาใช้อำนาจควบคุมเพื่อสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นให้การแข่งขันกีฬาหรือการจัดการแข่งขันกีฬา รวมทั้งรัฐสเปนยังต้องใช้อำนาจกำกับให้การดำเนินกิจกรรมกีฬาให้เป็นไปอย่างซื่อสัตย์สุจริตหรือใช้อำนาจควบคุมกิจกรรมกีฬาให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม เช่น การจัดการแข่งขันกีฬาต้องปราศจากการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา (Dopaje) หรือการล้มกีฬา (Manipulación de competiciones) เป็นต้น (ช) ส่วนที่ 6 (Title VI) กล่าวถึงการแข่งขันกีฬาอาชีพ (Competiciones profesionales) ที่ต้องเป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่รัฐกำหนดเอาไว้อย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นการจัดโครงสร้างการบริหารปกครองการแข่งขันกีฬาระบบลีก (Sistema de ligas) ภายใต้การดำเนินงานขององค์กรจัดการแข่งขันกีฬาระบบลีก เช่น ลีกการแข่งขันกีฬาฟุตบอลสเปนหรือลา ลีกา (La liga) เป็นต้น (ซ) ส่วนที่ 7 (Title VII) กล่าวถึงระบบการลงโทษทางวินัย (Régimen sancionador) ที่ประกอบไปด้วยโครงสร้างการดำเนินการทางวินัยและกระบวนการลงโทษทาง

วินัยขององค์กรบริหารปกครองกีฬาสเปน ให้มีมาตรฐานสอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกันทุกชนิดกีฬา เพื่อการลงโทษทางวินัยแก่สโมสรกีฬา นักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬาที่กระทำผิดวินัยให้ความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายและให้ผู้กระทำผิดวินัยต้องได้รับโทษ ผ่านการวางระเบียบแบบแผนในการใช้อำนาจออกคำสั่งลงโทษทางวินัยฐานฝ่าฝืนวินัยที่กฎหมายกีฬาลงบฉบับนี้ได้กำหนดเอาไว้ (เช่น การเล่นกีฬาโดยไม่บริสุทธิ์ยุติธรรมด้วยการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬาโดยเจตนา (กฎหมายลำดับรอง Ley Orgánica 11/2021 กำหนดให้เป็นการกระทำที่ไม่บริสุทธิ์ยุติธรรมอันขัดต่อวินัยนักกีฬา) การกระทำการล้มกีฬาอันเป็นพฤติกรรมที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริต (กฎหมายลำดับรอง Ley Orgánica 11/2021 กำหนดให้เป็นการกระทำที่ไม่บริสุทธิ์ยุติธรรมอันขัดต่อวินัยนักกีฬา) ฯลฯ) รวมทั้งยังวางหลักการเปิดช่องให้ผู้ถูกลงโทษทางวินัยสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยได้ หากเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม (ข) ส่วนที่ 8 (Title VIII) กล่าวถึงการระงับข้อพิพาททางการกีฬา (Solución de conflictos) ที่สถาปนาศาล TAD ให้ทำหน้าที่และมีบทบาทสำคัญในการระงับข้อพิพาททางการกีฬาจากการใช้อำนาจปกครองของรัฐหรือในนามของรัฐตามกฎหมายกีฬาสเปน และรับรองสถานะของศาล TEAD ให้ทำหน้าที่ระงับข้อพิพาทอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬาโดยใช้การอนุญาโตตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการสเปนหรือกฎหมาย Ley 60/2003, de 23 de diciembre, de Arbitraje ในการระงับข้อพิพาททางการกีฬา (ฅ) ส่วนที่ 9 (Title IX) กล่าวถึงสาธารณูปโภคด้านกีฬา (Infraestructuras deportivas) ที่ต้องก่อสร้างให้ตรงตามมาตรฐานความคุ้มค่าและสอดคล้องกับการพัฒนาเมืองตามนโยบายการวางผังเมืองของรัฐ ต้องดำเนินการเปิดใช้งานให้เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยของสาธารณูปโภคด้านกีฬา ตลอดจนกล่าวรับรองคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงสาธารณูปโภคด้านกีฬาของรัฐ

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่าบางส่วนของกฎหมายกีฬาสเปนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบทบาทของ ศาลปกครองทางการกีฬาสเปนหรือศาล TAD โดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายกีฬาสเปนวางหลักเกณฑ์ทั้งในแง่ของการสถาปนาอำนาจและจัดวางบทบาทให้กับศาล TAD ให้ทำหน้าที่เป็นองค์กรระงับข้อพิพาททางการกีฬาที่มีสถานะสังกัดต่อสภาสูงทางการกีฬาสเปนหรือสภา CSD ซึ่งเป็นฝ่ายปกครองทางการกีฬาของสเปน นั้นเท่ากับว่าศาล TAD ใช้อำนาจถึงตุลาการในนามของฝ่ายปกครอง (Atribuciones “cuasi-judiciales” de la administración) มีบทบาทในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทในหนทางที่ปกป้องหลักการของกฎหมายกีฬาสเปนที่มีการยื่นอุทธรณ์คำสั่งเพื่อการบริหารปกครองกีฬาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายกีฬาสเปน (เช่น คำสั่งลงโทษทางวินัย (Decisiones disciplinarias) ประกาศผลการเลือกตั้ง (Resultados electorales anunciados) ฯลฯ) เพื่อร้องคัดค้าน ขอให้ตรวจสอบ ขอให้เพิกถอน สั่งระงับ หรือเยียวยาความเสียหายอันเนื่องมาจากการออกคำสั่งเพื่อการบริหารปกครองกีฬาที่อยู่บนพื้นฐานของหลักการกฎหมายกีฬาสเปน ศาล TAD อาจใช้อำนาจ

วินิจฉัยชี้ขาดยื่นตามสหพันธ์กีฬาระดับชาติหรือสมาคมกีฬาสากลผู้ออกคำสั่งหรือใช้อำนาจวินิจฉัยชี้ขาดยกเลิกหรือเพิกถอนคำสั่งของสหพันธ์กีฬาระดับชาติหรือสมาคมกีฬาสากล โดยมีจุดประสงค์เพื่อตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายกีฬาสเปน ตรวจสอบความบริสุทธิ์ยุติธรรม และทบทวนคำสั่งเพื่อการบริหารปกครองกีฬาอีกครั้งสำหรับบทบาทหลักของศาล TAD มี หลายประการด้วยกัน นั่นก็คือ (ก) การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย (Resolución de recursos) เช่น คำสั่งลงโทษทางวินัยฐานการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง คำสั่งลงโทษทางวินัยฐานการละเมิดโดยใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา ฯลฯ (ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการการดำเนินการทางวินัย (Procedimientos disciplinarios)) (ข) การพิจารณาอุทธรณ์โต้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (Impugnaciones electorales) เช่น ประกาศผลการเลือกตั้ง และตรวจสอบกระบวนการเลือกตั้งของสหพันธ์กีฬาระดับชาติหรือสมาคมกีฬาสากล ฯลฯ และ (ค) การพิจารณาข้อพิพาทเกี่ยวกับวินัย จริยธรรมหรือจรรยาบรรณของนักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬาอันฝ่าฝืนบทบัญญัติกฎหมายกีฬาสเปน ที่สภา CSD ได้ร้องขอให้ศาล TAD วินิจฉัย

จากที่กล่าวมาในข้างต้นผู้เขียนเห็นว่าศาล TAD มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่ปกป้องหลักการของกฎหมายกีฬาสเปน ทำหน้าที่คุ้มครองผู้ได้รับผลกระทบหรือผู้ถูกโต้แย้งสิทธิจากคำสั่งเพื่อการบริหารปกครองกีฬาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายกีฬาสเปน (รวมทั้งกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง) ศาล CAS สามารถใช้อำนาจเพิกถอนหรือทำให้ผลของคำสั่งดังกล่าวสิ้นสุดลง รวมทั้งอาจสั่งให้แก้ไขคำสั่งดังกล่าวให้เหมาะสม ถูกต้องและเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย ซึ่งเมื่อศาล TAD มีคำวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ให้ถือเป็นที่สุดภายในกระบวนการตรวจสอบ เยียวยา และแก้ไขภายในฝ่ายปกครองเท่านั้น (Ponen fin a la vía administrative) แต่กฎหมายกีฬาสเปนไม่ได้ตัดสิทธิผู้ได้รับผลกระทบหรือผู้ถูกโต้แย้งสิทธิในการนำข้อพิพาทขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครองสเปน (Juzgado de lo Contencioso-Administrativo en España) เพื่อให้ศาลปกครองสเปนคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสโมสรกีฬา นักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬาผู้ถูกโต้แย้งสิทธิตามกฎหมายกีฬาสเปน ยิ่งไปกว่านั้นในกรณีที่ข้อพิพาทเกี่ยวกับการต่อต้านการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา กระบวนการยุติธรรมทางการกีฬาสเปนก็ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกโต้แย้งสิทธิในการนำคดีขึ้นสู่ศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬา (Court of Arbitration for Sport หรือศาล CAS) เพื่อให้ศาล CAS วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างสหพันธ์กีฬาระดับชาติหรือสมาคมกีฬาสากลกับนักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬา ที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบว่าด้วยการต่อต้านการใช้สารต้องห้ามสากลของสหพันธ์กีฬาระดับชาติหรือสมาคมกีฬาสากลที่เป็นไปตามมาตรฐานที่องค์กรต่อต้านการใช้สารต้องห้ามโลก (World Anti Doping Agency หรือองค์กร WADA) ได้กำหนดเอาไว้

วิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลปกครองทางการกีฬาที่น่าสนใจ

บทความฉบับนี้หยิบยกคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาล TAD ที่น่าสนใจ แสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจหน้าที่ในฐานะองค์กรกึ่งตุลาการเพื่อพิทักษ์ความถูกต้องชอบธรรมและรักษาความเป็นธรรมให้คงอยู่คู่วงการกีฬา สเปน โดยใช้อำนาจวินิจฉัยว่าการออกคำสั่งเพื่อการบริหารปกครองกีฬาอย่างหนึ่งอย่างใด (เช่น คำสั่งลงโทษทางวินัย) ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายกีฬาของรัฐสเปนหรือไม่ ตัวอย่างเช่น

คำวินิจฉัยชี้ขาดของศาล TAD ที่ 34/2024 (Expediente Tribunal Administrativo del Deporte nº 34/2024) ในคดีหลุยส์ รูเบียเลส (Luis Rubiales) (Tribunal Administrativo del Deporte, 2024) คดีเกี่ยวกับการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงของหลุยส์ รูเบียเลส อดีตประธานสหพันธ์กีฬาฟุตบอลสเปน (Real Federación Española de Fútbol หรือสหพันธ์ RFEF) ที่กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว มีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศเจนนี เอร์โมโซ (Jennifer Hermoso) นักกีฬาฟุตบอลหญิงทีมชาติสเปน เพราะหลุยส์ รูเบียเลสไปจูบปากเจนนี เอร์โมโซ โดยปราศจากความยินยอม ในระหว่างพิธีมอบรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันกีฬาฟุตบอลโลกทีมหญิง ในปี 2023 ในเวลาต่อมาสภา CSD ได้ร้องขอให้ศาล TAD ตรวจสอบข้อเท็จจริงและวินิจฉัยความผิดที่หลุยส์ รูเบียเลสพึงได้รับ โดยสภา CSD ใช้ชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายกีฬาสเปนว่าการกระทำของหลุยส์ รูเบียเลส น่าจะถือว่าเป็นกระทำการอัน “ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง” (falta "muy grave") จากกรณีมีข้อกล่าวหาว่าหลุยส์ รูเบียเลสที่สังกัดอยู่ในสหพันธ์ RFEF อันเป็นองค์กรบริหารปกครองกีฬาสเปน (กีฬาฟุตบอลสเปน) ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภา CSD จงใจกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อนักกีฬาที่อยู่ภายใต้อำนาจการปกครองดูแลของตน ผ่าฝืนกรอบจริยธรรมและจรรยาบรรณของการเป็นผู้บริหารองค์กรบริหารปกครองกีฬาภายใต้กำกับดูแลของสภา CSD แต่ต่อมาศาล TAD ได้วินิจฉัยว่าหลุยส์ รูเบียเลสได้กระทำการอัน “ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว” (falta "grave") เพียงเท่านั้น ผลจากคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาล TAD เช่นว่านี้ ทำให้สภา CSD อ้างอิงผลของคำวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าวในการพิจารณาลงโทษทางวินัยต่อหลุยส์ รูเบียเลส สั่งให้หลุยส์ รูเบียเลสยุติการปฏิบัติหน้าที่ (Suspensión) ในสหพันธ์ RFEF ได้เป็นระยะเวลาเพียง 2 ปีเท่านั้น ซึ่งถ้าหากศาล TAD วินิจฉัยชี้ขาดว่าหลุยส์ รูเบียเลสได้กระทำการอัน “ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง” สภา CSD ย่อมมีอำนาจตามกฎหมายกีฬาสเปนในการพิจารณาลงโทษทางวินัยต่อหลุยส์ รูเบียเลส โดยสั่งให้หลุยส์ รูเบียเลสยุติการปฏิบัติหน้าที่ ในสหพันธ์ RFEF เป็นระยะเวลาถึง 3 ปี อันสอดคล้องกับการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการวินัยของ FIFA (FIFA Disciplinary Committee) อันเป็นสถาบันพิจารณาโทษทางวินัยของสหพันธ์กีฬาฟุตบอลนานาชาติ (Fédération Internationale de Football Association หรือ FIFA) ที่พิจารณาออกคำสั่งลงโทษทางวินัย

ต่อหลุยส์ รูเบียเลส โดยสั่งให้หลุยส์ รูเบียเลสยุติการข้องแวะกับกิจกรรมกีฬาฟุตบอล เป็นระยะเวลา 3 ปี (Fédération Internationale de Football Association [FIFA], 2023)

คำวินิจฉัยชี้ขาดของศาล TAD ที่ 71/2024 (Expediente Tribunal Administrativo del Deporte n° 71/2024) ในคดีเปโดร โรชา (Pedro Rocha) (Tribunal Administrativo del Deporte, 2024) เป็นคดีที่ศาล TAD วินิจฉัยว่าเปโดร โรชาอดีตประธานสหพันธ์ RFEF ความผิดทางวินัยเนื่องจากใช้อำนาจบริหารปกครองของตนไล่แอนเดรว คัมป์สเลขาธิการของ RFEF ออกจากตำแหน่งโดยปราศจากเหตุอันสมควร และยกเลิกสัญญาจ้างบริษัทที่ปรึกษากฎหมาย GC Law Firm โดยไม่ชอบธรรมใช้อำนาจเกินขอบเขตอำนาจที่ถูกระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬา (กีฬาฟุตบอล) ของ RFEF ให้อำนาจไว้ ศาล TAD วินิจฉัยชี้ขาดว่าเปโดร โรชาได้กระทำการอัน “ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง” ลงโทษทางวินัย สั่งให้เปโดร โรชายุติการปฏิบัติหน้าที่ในสหพันธ์ RFEF ได้เป็นระยะเวลาเพียง 2 ปี พร้อมกับลงโทษปรับเป็นจำนวนเงินมหาศาล (ศาลกำหนดโทษปรับเป็น 2 กระทง เป็นจำนวนกระทงละ 16,527 ยูโร (€) แม้ต่อมาศาลปกครองกลางที่ 2 ของศาลสูงแห่งสเปน (Central de lo Contencioso-Administrativo 2 de la Audiencia Nacional) ได้เพิกถอนคำวินิจฉัยของศาล TAD ไปในภายหลังก็ตาม เพราะตุลาการศาลปกครองสเปนเห็นว่าศาล TAD ไม่เปิดโอกาสให้เปโดร โรชาได้แย้งข้อกล่าวหาด้วยการแสดงพยานหลักฐานของผู้ถูกโต้แย้งสิทธิอย่างเหมาะสม ทำให้เปโดร โรชาได้รับความเสียหายอย่างแท้จริงและมีผลกระทบต่อสิทธิในการต่อสู้คดี อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองสเปนตามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญสเปน (Consejo General del Poder Judicial, 2025)

ปัญหาในการทำหน้าที่ของศาลปกครองทางการกีฬาสเปน

จากที่กล่าวมาในข้างต้น ศาล TAD ที่มีสถานะเป็นองค์กรกึ่งตุลาการใช้อำนาจกึ่งตุลาการในนามของฝ่ายปกครอง ที่ได้รับมอบอำนาจตามกฎหมายกฎหมายกีฬาสเปนให้ทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาททางการกีฬา ประหนึ่งเป็นศาลปกครองชำนาญพิเศษ โดยมีจุดเด่น นั่นก็คือ ความสะดวก รวดเร็ว สอดคล้องกับกระบวนการยุติธรรมทางปกครองสเปน และช่วยลดภาระงานของศาลปกครองสเปน หรือแก้ปัญหาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อีกทั้งศาล TAD ยังทำหน้าที่ให้ช่วยพิจารณาปัญหาทางกฎหมายหรือให้ความเห็นทางกฎหมาย เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อเสนอแนะประกอบการใช้ดุลพินิจของสภา CSD เพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยเฉพาะเรื่องเฉพาะทางที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญกฎหมายกีฬาสเปนเป็นการเฉพาะ เท่ากับว่าคณะตุลาการ (Miembros) ที่ปฏิบัติงานในศาล TAD ก็ต้องมีความเป็นอิสระในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท (Independencia judicial) โดยกฎหมายกีฬาสเปนรับรองให้คณะตุลาการศาล TAD ทำหน้าที่โดยปลอดจากการแทรกแซงของ

องค์กรหนึ่งองค์กรใดหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด โดยคณะตุลาการศาล TAD ต้องวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอย่างเป็นทางการ เพื่อใช้ความรู้ความสามารถปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของสโมสรกีฬา นักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพกับสร้างความเป็นธรรมให้ทุกฝ่าย อย่างไรก็ตามคณะตุลาการศาล TAD มีที่มาจากใช้อำนาจแต่งตั้งจากสภา CSD อีกทั้งศาล TAD ยังปฏิบัติหน้าที่ภายใต้การกำกับดูแลของสภา CSD เหตุนี้เองจึงผู้เขียนและผู้สนใจทั่วไปจึงมักตั้งคำถามถึงที่มาและความเป็นอิสระของศาล TAD ยิ่งไปกว่านั้นศาล TAD อาจใช้อำนาจวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่ให้ผลลัพธ์ที่ไม่ประสานสอดคล้องกันกับคำสั่งลงโทษทางวินัยของสหพันธ์กีฬานานาชาติอื่น ๆ (เช่น คดีหลุยส์ รูเบียเลส) นั่นก็คือ ข้อเท็จจริงเดียวกัน แต่ศาล TAD วินิจฉัยที่ให้ผลลัพธ์แตกต่างไปจากที่สหพันธ์กีฬานานาชาติวินัยอย่างมีนัยสำคัญ นั้นหมายความว่าผู้ถูกโต้แย้งสิทธิในวงการกีฬาสเปนอาจได้รับคำวินิจฉัยชี้ขาดที่ให้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันทั้งที่คดีที่มีข้อเท็จจริงคล้ายคลึงกัน สอดคล้องกับความเห็นของอันโตนิโอ อาเกียร์อาร์ (Antonio Aguiar) (2024) ที่เคยให้ความเห็นในทำนองที่ว่าหากศาล TAD ถูกกลุ่มอิทธิพลหรือกลุ่มผลประโยชน์จากภายนอก (ทั้งที่อยู่ในสภา CSD และนอกสภา CSD) เข้าแทรกแซงการใช้อำนาจอิสระแล้ว ศาล TAD ก็ไม่น่าจะสามารถใช้อำนาจของตนปกป้องสิทธิเสรีภาพของสโมสรกีฬานักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬาได้อย่างครอบคลุมรอบด้าน

บทสรุป

กล่าวโดยสรุป ศาล TAD มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการยุติธรรมทางกีฬาสเปน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในการระงับข้อพิพาทระหว่าง “องค์กรบริหารปกครองกีฬาสเปน” เช่น สหพันธ์กีฬาระดับชาติกับสมาคมกีฬาสากล กับ “ผู้อยู่ใต้อำนาจบริหารปกครองขององค์กรบริหารปกครองกีฬาสเปน” เช่น สมาคมกีฬา นักกีฬา หรือบุคลากรทางการกีฬา อันเนื่องมาจากการใช้อำนาจออกคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือการใช้อำนาจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง รวมทั้งศาล TAD มีบทบาทสำคัญในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเพื่อให้สภา CSD นำไปประกอบการใช้ดุลพินิจทำคำสั่งทางปกครองกีฬาของตนอีกชั้นหนึ่ง เท่ากับว่าศาล TAD มีบทบาทในการปกป้องหลักการที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายกีฬาสเปนเพื่อรักษาความบริสุทธิ์ยุติธรรมและดำรงความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดขึ้นในกิจกรรมกีฬาสเปน พร้อมกับรักษาความเป็นธรรมต่อคู่พิพาททุกฝ่าย

เอกสารอ้างอิง

Aguiar, A. (2024, November 7). *Espalдарazo del Supremo al TAD, el tribunal que no le gusta al Gobierno*. IUSPORT. <https://iusport.com/art/135061/espalдарazo-del-supremo-al-tad-el-tribunal-que-no-le-gusta-al-gobierno>

- Bonet Navarro, J. (2020). Hacia una verdadera jurisdicción deportiva (Road to a true sports jurisdiction). *Justicia: Revista de Derecho Procesal*, 2020(1), 93–151.
<https://www.uv.es/ajv/obraspdf/Hacia%20una%20verdadera%20jurisdicci%C3%B3n%20deportiva.Justicia,2020-1.pdf>
- Batet, J. L., Oraga y Yago, Vázquez, M. (2014). El arbitraje en el mundo deportivo: El Tribunal Arbitral du Sport. Caracteres generales de dicha corte y sus procedimientos. *Iurgium (previously Spain Arbitration Review)*, 2014(20), 5–31.
[https://kluwerlawonline.com/journalarticle/Iurgium+\[previously+Spain+Arbitration+Review\]/2014.20/IURG2014010](https://kluwerlawonline.com/journalarticle/Iurgium+[previously+Spain+Arbitration+Review]/2014.20/IURG2014010)
- Consejo Superior de Deportes. (n.d.). *Tribunal Administrativo del Deporte*.
<https://www.csd.gob.es/es/csd/tribunal-administrativo-del-deporte>
- Consejo General del Poder Judicial. (2025, September 30). *La Audiencia Nacional anula la inhabilitación del expresidente de la Real Federación Española de Fútbol Pedro Rocha y ordena retrotraer las actuaciones*.
<https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Audiencia-Nacional/Oficina-de-Comunicacion/Notas-de-prensa/La-Audiencia-Nacional-anula-la-inhabilitacion-del-expresidente-de-la-Real-Federacion-Espanola-de-Futbol-Pedro-Rocha-y-ordena-retrotraer-las-actuaciones->
- Constitución Española. (1978). *Boletín Oficial del Estado*, núm. 311, de 29 de diciembre de 1978. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1978-31229>
- Fédération Internationale de Football Association. (2023, October 30). *Former Spanish Football Association president Luis Rubiales is banned from all football-related activities for three years*. <https://inside.fifa.com/legal/media-releases/former-spanish-football-association-president-luis-rubiales-is-banned-for-three-years>
- Fraguela, J. M. (2019, mayo 13). *TAD o TEAD, that is the question*. Iusport.
<https://iusport.com/archive/85742/tad-o-tead-that-is-the-question>

- González García, P. (2018). *TAD: Las peculiaridades de un órgano administrativo especial* (Trabajo de fin de grado). Facultad de Derecho, Universidad Pontificia Comillas.
<https://repositorio.comillas.edu/rest/bitstreams/146392/retrieve>
- Lamboy, J. (2022). The Basketball Arbitral Tribunal: An example of effective and efficient dispute resolution. *BCDR International Arbitration Review*, 9(1), 139–156.
<https://doi.org/10.54648/BCDR2022022>
- Larumbe Beain, K., & Dávila López, L. (2022). Breve aproximación a las principales novedades de la Ley 39/2022, del deporte. *Foro, Nueva época*, 25(2), 339–352.
<https://doi.org/10.5209/foro.90774>
- Ley 39/2022, de 30 de diciembre, del Deporte. (2022). *Boletín Oficial del Estado*, núm. 314, de 31 de diciembre de 2022. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2022-24430>
- López Batet, J., & Vázquez Moraga, Y. (2016). Spain. In A. Gurovits (Ed.), *The Sports Law Review* (2nd ed., pp. 185–194). Law Business Research Ltd.
<https://www.pintoruizdelvalle.com/images/stories/Spain.pdf>
- Medina-Morales, D. (2021). La justicia en el ordenamiento deportivo español. *Arrancada*, 2021(N.º Extra 0), 58–80.
<https://revistarrancada.cujae.edu.cu/index.php/arrancada/article/view/371>
- Ortega Sánchez, R. (2014). Arbitraje jurídico deportivo. *Diálogos de saberes: investigaciones y ciencias sociales*, 2014(41), 47–66.
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5469050> [dialnet.unirioja.es],
[dialnet.unirioja.es]
- Pérez Martín, P. (2024). *Resolución de conflictos en el deporte español* (Trabajo de fin de grado). Universidad de Valladolid.
https://uvadoc.uva.es/bitstream/handle/10324/76008/TFG-D_01876.pdf?sequence=1

Rider Cros, M. (2022). El Derecho del Deporte en España: Mención especial al Tribunal Administrativo del Deporte (TAD) y al Tribunal Administrativo del Deporte de Andalucía (TADA). *Anuario andaluz de derecho deportivo*, 2022(16), 41–69.
https://derechodeportivo.org/images/ANUARIO/2022/A-ACTIVIDADINVESTIGADORA/anuario_derecho_16-Separata-2.pdf

Tribunal Administrativo del Deporte. (2024). *Acuerdo de incoación (Expediente nº 71/2024 TAD)*. Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes.
https://estaticos.csd.gob.es/csd/TAD/2024/RES_71.2024_TAD_Acuerdo_de_Incoacion.pdf

Tribunal Administrativo del Deporte. (2024). *Informe en relación con el proyecto de reglamento electoral de la Real Federación Española de Fútbol (Expediente nº 34/2024 TAD)*. Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes.
https://estaticos.csd.gob.es/csd/TAD/2024/RES_34_2024_RFEF.pdf